

Alenka Klopčič
Smetko sredi gozda

Ilustrirala Nina Meglič

Smetko in gad Mark

"Auuuu!" je zatulil gad Mark, ko je njegovo hitro vijuganje po vlažnih gozdnih tleh, ustavila izjemno trda bela plošča. Ni je opazil, saj je vneto razmišljal o tem, kako se bo maščeval lisjaku Liscu za njegovo nedavno norčevanje pred kačo Brino, ki je bila Marku že dolgo všeč.

Ko je tako trdo zadel v to nenavadno hladno ploščo, je z nje odpadel še zadnji viseč gumb in pristal prav na Markovi glavi.

"Aaaa! Pa kaj zdaj, no?!" je postal siten, na glavi pa mu je v hipu zrasla velika buška, ki je bila videti kot rožiček in je postal bolj podoben modrasu kot gadu. Dvignil je razbolelo glavo in se zagledal v svoj odsev, ki je strmel naravnost vanj iz plastičnega bobna čudne naprave, ki se je kar od nikoder znašla sredi gozda.

Mark se je tako ustrašil svoje pojave, da ga je v trenutku odneslo v gosto grmičevje v neposredni bližini.

Še preden je prilezel ven, je zaslišal nagajivo hihitanje. Najprej je pokukal z enim očesom – seveda je iz grmička pokukala tudi pravkar nastala buška. Na hrastu za veliko štirikotno belo napravo, ki mu je tako nesramno zaprla pot, je zagledal kukavici Sonjo in Klaro. Kar pokali sta od smeha in hrastova vejica ju le še stežka držala. To ga je tako ujezilo, da se je kar pognal iz grma.

"Hej! Sta vidve nastavili tole zadevo na mojo pot?!" je bil vznemirjen Mark, ki je skušal z jezo skriti tudi prestrašenost, ki je še njega presenetila.

"Vama govorim, afni!" je postal še bolj jezen, ko se kukavici kar nista nehali krohotati.

"Daj no, Mark, pomiri se," je začela Sonja, a stavka ni mogla dokončati, ker jo je spet potegnil v smeh Klarin padec z veje. Zlomila se je, saj je bila prešibka, da bi vzdržala valjanje smejočih kukavic.

"Če sta vidve nastavili to smet sem, vaju bom ... vaju bom ... Oh!" Mark je kar pokal od jeze, njegov rožiček pa je bil zaradi tega še bolj žareč. Obrnil se je in že je hotel nazaj po poti, po kateri je pridivjal, ko sta kukavici ukrotili svoje režanje.

"Mark, počakaj!" je zavpila Klara. Sonja jo je takoj dopolnila: "Seveda nisva midve nastavili tega aparata sem. Zakaj bi to storili?"

"Aparata?" je postal radoveden Mark.

"Ja no, aparata, naprave, smeti, kakorkoli že želiš," je skomignila Sonja in priletela na tla h Klari in Marku.

"Se vidi, da si še mlad in še nisi videl takšne zadeve v gozdu," je sestrico spet dopolnila Klara.

Kukavici sta videli, da se lahko malo postavita pred mladim gadom s svojim znanjem, ki so ga prinesla leta. V krilci sta prijeli vejici, ki sta prav tako padli z drevesa, s katerega je poprej odneslo Klaro.

"Tule so bili gumbi, poglej," je Sonja pokazala z vejico na mesto, s katerega je padel zadnji gumbek na Markovo glavo.

"In to je pralni boben," je s svojo vejico pokazala kukavica Klara.

"Res je! Poleg tega je smet trda in hladna, kar pomeni, da je železna, torej gre za napravo," je ugotovila Sonja.

"Pralni stroj!" je od vznemirjenja vzletela s tal in zaprhutala s perutkami Klara, njenemu navdušenju pa se je s prhutanjem in čivkanjem pridružila tudi Sonja.

"Pralni stroj? Sploh se mi ne sanja, kaj je to," je zamomljal Mark. Povzpel se je v boben novoodkrite naprave, pri čemer je zatisnil oči, da ne bi v odsevu spet zagledal samega sebe in bi se nehote spet vznemiril.

Ko je zlezal v boben, sta kukavici vznemirjeno prhotali in ga spraševali: "Heej! Kako je tam notri? Mark?"

"O, tole je pa super!" je Marka zajelo navdušenje, ko se je boben zavrte. Vsakokrat, ko se je malo premaknil, se je zavrte tudi boben. Mark se je premikal čedalje hitreje, boben se je vse bolj vrtel in gada je že skoraj povsem zajel občutek vrtočlave, ki ga še ni poznal. Tedaj se je pralni stroj zatresel, kot bi močno zakašljaj, in ga sunkovito izpljunil iz svojega bobna.

Mark je spet pristal v bližnjem grmičku. Ko je presenečen prilezel na plano, je vanj presenečeno zrla bela naprava. Njene oči sta bili bela in rdeča lučka, ki sta stali vsaka na eni strani prednjega dela aparata in žareče svetili. Boben ni bil več okrogel, ampak je dobil nenavadno razpotegnjeno obliko. Zaslišalo se je škrtanje in cviljenje ... Naprava je zajokala.

Ko je začutil nenavadno žgečkanje v svojem bobnu, ki se je premikal v drugo smer, kot se sicer večino časa svojega delovanja, se je pralni stroj predramil. Boben ga je tako zasrbel, da ga je moral pretresti. Ko je to storil, je iz njega priletelo njemu nepoznano bitje z dolgim in suhim telesom. Česa takega še nikoli ni pral, je pomislil.

Kmalu je to suho dolgo bitje prilezlo iz zelenega grmička, ki so ga krasili čudoviti barvni cvetki, ki so oddajali prav omamen vonj – celo prijetnejši je bil od vonja mehčalca, ki ga je navadno uporabljal. Pralni stroj je dojel, da je v drugem okolju, ki je daleč od varne in suhe kopalnice, kjer so ga okrog in okrog obdajale le keramične ploščice.

Ni si mogel kaj, da ne bi zaihtel. "O ne, prestavili so me ... **Joj, ne!**" je ihtel pralni stroj, ko se mu je približal gad Mark, kukavici pa sta napravo čukasto opazovali s hrastove veje.

Ko je stroj spustil prvi zvok in ko je Mark poletel iz njega, sta se hipoma znašli v varnem zavetju vej. Nista vedeli, da sta lahko tako urni. Srčni utrip se jima še vedno ni umiril, a radovednost ju je obdržala v bližini pralnega stroja.

"Ej, kolega. Pomiri se, pomiri se," je pralnemu stroju prigovarjal Mark.

Stroj kar ni nehal jokati, Mark pa je bil že čisto ob njem in mu prigovarjal:

"Saj bo, stari, daj no ..."

Ko je stroj doumel, da je malo bitje poleg njegovega bobna, je utihnil. V Marka sta se spet zazrli rdeča in zelena lučka. "Ali želiš, da te operem?" je vprašal stroj.

"Operesh?! Zakaj bi me opral?" se je odzval Mark. To je stroju spet razpotegnilo boben v nesrečen izraz, ki je napovedoval vnovičen jok.

"Ne, ne, čakaj, čakaj!" je zavpil Mark, ker ni hotel ponovno slišati cviljenja in škrtanja starega pralnega stroja.

"Boš opral mojo kožo, ko mi odpade, prav?" je dejal stroju.

"No, prav," se je razvedril stroj. "Bo to kmalu?"

"Imaš srečo, ker se res bliža ta čas. Še nekaj tednov ..."

"Tednov?! Potem ne bom pral vsak dan?" je bil še vedno zaskrbljen stroj.

"Bodi strpen, Smetko. Takrat boš lahko pral na kupe kačjih kož, če si tako želiš tega. Sicer jih navadno pustimo, kjer nam pač odpadejo, a samo zate jih bomo prinesli sem, velja?"

"Velja! Aja, kdo pa je Smetko?" je še vprašal stroj, ko so se Mark, Klara in Sonja začeli na ves glas smejati.

Lisjak Lisec in Markova Brina

"SSsst!" je zasikala Brina, ko se ji je približal lisjak Lisec. "Beži! "SSsst!"

"Oh, daj, daj, ti mala kačica, kaj mi pa boš?" je bil nesramen lisjak, ki je slovel po tem, da je vselej uspešno izgnal vse gozdne prebivalce iz svoje okolice, če mu ti niso bili všeč. "Najbolje, da pobereš šila in kopita in se odpraviš drugam, tale brlogec pa prepustiš boljšim od sebe."

"Zakaj bi bil ti boljši od mene?! SSSst!" se je še bolj razhudila Brina.

"Ker sem pametnejši, lepši, večji, predvsem pa se že veliko dlje potikam po teh gozdovih kot ti," je bil ošaben Lisec.

"Oh, da si večji, je morda res, pametnejši pa s takšnim obnašanjem prav gotovo nisi.

O lepoti bi prav tako lahko razpravljali. In da si dlje tu? To nič ne pomeni. Včeraj se je skotilo še eno leglo malih lisičk na drugem koncu gozda in to ne pomeni, da imajo kaj manj pravic od tebe ali mene. Tudi jaz sem starejša od njih, a jih imam za enakovredne. Tako moraš imeti tudi ti mene za enakovredno prebivalko tega gozda. Sploh pa je tale brlogec že lep čas moj," je strpno odgovorila Brina, čeprav je bila še vedno hudo jezna zaradi vedenja tega samovšečnega lisjaka. Počasi jo je minevalo potrpljenje, saj je vedno našel koga, ki ga je nekam odganjal.

Želela je spet sikniti, da bi ga napodila iz brloga. Lisjak, ki ni bil kos Brinini razlagi z dovolj pametnim odgovorom, pa je pokazal zobe in že hotel planiti na malo kačo. Takrat pa se je za njim zaslišalo še bolj jezno sikanje: "Hej! SSSst!"

Lisec se je obrnil. Pred brlogom, v katerem je s sprednjo taco že stal, je zagledal gada Marka. "Ah, ti," se je nesramno zarežal. "Kaj bi pa ti rad, mali kačonček?" je bil žaljiv. Vedel je, da Marka vedno zmoti, če mu reče kačonček.

"Čakaj, si ti čez noč postal modras? Ali si gad? Ah, saj je vseeno, kaj si. Kačonček pač," se mu je rogal lisjak in zrl naravnost v buško na Markovi glavi.

"Ssst! Ssst! Ssst!" je tedaj zasikal Mark. Povzpel se je na zadnji del svojega telesa, s sprednjim delom trupa pa je besno sikal proti lisjaku. Že prej ga je imel dovolj ... Zdaj bo pa še napadal in grozil njegovi Brini!

Lisec je videl, da je Mark precej bolj našpičen kot navadno, ko se je raje umaknil njegovim zbadljivkam. Poleg tega je lisjak vedel, da so lahko posledice gadjega pika precej hude. Na drugi strani je iz brloga proti njemu sikala Brina.

"Dobro, dobro, pomirita se. Imejta tale vajin brlog, a enkrat ga bom že dobil," je govoril, ko se je mimo Marka vzvratno umikal iz brloga. Potem je urno stekel v gozd, da sta videla le še njegov košati rep.

Mark je bil v tistem trenutku poln ponosa. Prvič je uspel pregnati lisjaka, ki je povzročal težave vsem v gozdu, in prvič se mu je sploh uprl. Obrnil se je k Brini: "Daj pet!" Stegnil je svoj rep visoko v zrak in pričakoval, da bo Brina tlesknila vanj s svojim v znak skupne zmage. Toda Brine ni bilo več za njim.

"Oj! Brina?" se je Mark stegnil v njen brlog.

Brina je že ležala v njem in zvita v klobčič mirno spala. Mark se je razočarano odplazil domov. Vseeno pa je pregnal vsiljivca in Brina je to videla!

Smetko reši veverička Dančka

"Na pomoč! Na pomoč! Naj nama nekdo pomaga!" je s cvilečim glaskom vpila Dančkova mama, veverička Vera.

"Mami, pomagaj!" se je slišalo tudi malega Dančka, enega najbolj nagajivih gozdnih bitij daleč naokoli. A tokrat je bil v resni zagati. Padel je v deročo reko in se je le še stežka držal tanke vejice, ki mu jo je z brega držala mama. Še malo pa ga bo odneslo!

Tedaj je kot strela priletel gad Mark in zavpil Veri: "Umakni se! Menda ne želiš še ti pasti v vodo!"

Mark se je z repom ovil okoli težkega kamna na rečnem bregu in se iztegnil do Dančka, ki je le še z enim krempljcem držal mamimo vejico. Pustil je, da mu zgornji del trupa plapola z rečnim tokom, z repom pa se je trdno držal, da ju ne bi reka odnesla.

"Daj, mali, povzpni se name in splezaj po mojem trupu do mame," je velel Dančku. Ta je storil, kot mu je rekel gad. Kot bi trenil, je bil v maminem naročju.

Veverička nista opazila, da je Mark komaj zdržal Dančkovo težo in silo rečnega toka. Ko se je vendarle tudi sam potegnil nazaj na breg, je bil tako utrujen, da bi v hipu zaspal. A Dančka je bilo treba osušiti, sicer lahko hudo zboli!

"Dajmo, mali, Vera! Podvizajmo se, Dančka moramo osušiti!" je Mark priganjal veverička, ki sta se še vedno objemala. A Danček je drgetal in skoraj ni mogel hoditi, zato ga je Mark posadil na svoje telo in ga odvedel do Smetka. "Moj prijatelj nam bo pomagal!" je rekel Mark.

Ob misli na pralni stroj je postal boljše volje. Hitreje je vijugal in Vera je morala teči, da ga je dohajala.

Smetko je ravno vrtel z grmičevja odpadle cvetove in se zadovoljno smejal, Klara in Sonja pa sta veselo letali in čivkali nad njim. Bili sta navdušeni nad naravnost omamnimi cvetličnimi vonjem, ki ga je oddajalo njegovo vrtenje.

"Kaj je, Smetko?" se je v zraku kar ustavila Klara, ko je videla, da se je pralni stroj zagledal nekam mimo njiju.

"Zakaj si prenehal z vrtenjem?" je vprašala še Sonja.

"Ne vem, kaj se dogaja," je dejal Smetko in živčno posvetil z lučkami.

Tedaj sta tudi kukavici uzrli skupinico – gad Mark je drvel proti njim kot še nikoli, na njegovem hrbtu pa je premetavalo malega veverička. Poleg njiju je skakala in razburjeno jokala Dančkova mama Vera.

"Smetko, hitro zavrti svoj boben, veverička moramo osušiti, sicer bo zbolel!"

Smetko, ki se je končno čutil koristnega, je v trenutku izpljunil cvetje in na stežaj odprl vrata bobna.

"Drži se, mali!" je spodbudil Dančka. Ta je nemočno obstal pred Smetkovim bobnom. Na eni strani ga je držala mama, na drugi pa sta ga podpirali kukavici.

Smetko je zavrtel svoj boben in dejal: "Zdaj pa naj nekdo stopi za mano in topel zrak vpihuje v cev, ki visi z mene."

Dančkova mama sploh ni pomišljala. Medtem ko je Dančka namesto nje podprl gad Mark, je sama stopila za Smetka in naredila, kot je naročil. Vpihovala in vpihovala je topel zrak, da je bila že čisto pomodrela, nato pa je k njej pristopil lisjak Lisec.

"Pusti, Vera, bom še jaz pomagal," je dejal. Vsi so osupli, a Vera je bila že čisto na koncu z močmi, zato mu je cev predala brez vprašanj. Pa je vpihoval zrak še Lisec, ki je dogajanje opazoval od vsega začetka. Zadnje čase je slišal gozdne govorce o prijaznem pralnem

stroju Smetku in premagala ga je radovednost. Pomislil je: "Ali mi bo pral rep, da bo še bolj košat in lep, ali pa bom še njega nagnal iz gozda!" A dogajanje v zadnjih minutah ga je odvrnilo od prvotne namere.

"Dobro sem. Mama, spustite me ven!" je začel kmalu vpiti Danček, ki ga je topel zrak v bobnu že povsem osušil; pravzaprav ga je kar presušil, saj je bil puhast kot še nikoli. Ko je stopil iz Smetka, so se mu začeli smejati; vsem je odleglo, da malemu ne bo hudega.

"Daj pet!" je izmučeni Mark slišal za seboj. Ko se je obrnil, mu je pred očmi mahal Brinin rep. Pa je udaril obenj in zavpil: "To!"

Tudi Brina je opazovala dogajanje, saj je prišla k Smetku, v katerega se je naselil Mark. Gadu se je hotela opravičiti za zadnjič, ko se mu ni niti zahvalila za njegovo pomoč pri odganjanju vsiljivca Lisca.

Ta večer je bilo v Smetkovem območju – tako so ga poimenovali živali in rastline – zelo zabavno. Kukavici sta peli in letali z ene veje na drugo, kačje kože, ki so jih prinesli Markovi kolegi, da jih je Smetko veselo pral – pa čeprav jih niso več potrebovali in so to počeli res le na

Smetkovo veselje – pa so razobesili po vejah mogočnih hrastov, ki so obkrožali območje. Tako je bil prostor videti prav prazničen. Kot bi bilo novo leto, so ga obsijale še zvezdice, zaradi luninega odseva v lužici poleg Smetka pa je bilo videti, kot da sredi gozda s tal žari mogočna luč. Poleg Markovih in Brininih kačjih prijateljev so prišli še Dančkovi sošolci in učiteljica Olga, kukavici pa sta s petjem privabili tudi mirne polhe in sramežljive krtke. Ko so gozdne živalice takole rajale, plesale in se veselile, se je Smetko počutil nepopisno lepo. Bil je zavržen in neuporaben, zdaj pa se je veselil z gozdnimi bitji, ki jim je želel biti vsak dan bolj podoben. To je deloma tudi postajal, saj ga je že obraslo podrastje, na njem pa je pognal mah.

Lepo se je imel tudi lisjak Lisec, ki je vmes doumel tudi, da ni v tej pisani družini nobene lisičke. Seveda, saj je vse odgnal, ko se je tako srborito boril za vsak košček gozda, ki ga je hotel samo zase! "Ah, neumnež!" si je bleknil, ko je k njemu prilezel Mark.

"Si končno dojel, kaj?"

"A? Kaj?" se je Lisec naredil nevednega.

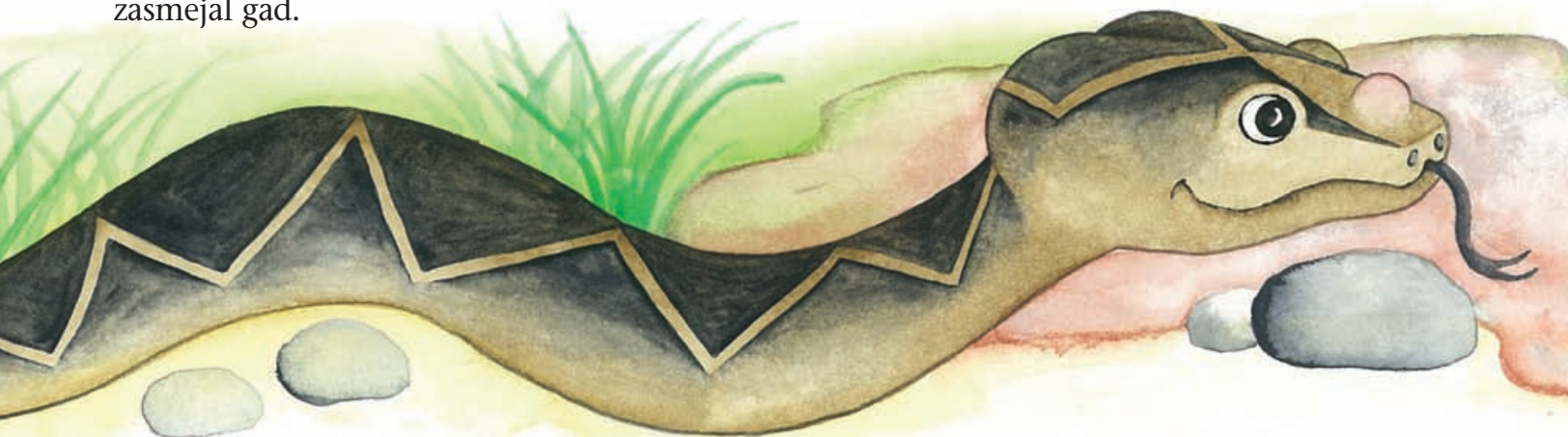
"Pravim, če si le dojel, da to, da vse odganjaš in se vedeš, kot da je vse tvoje, vodi le v tvojo lastno nesrečo," je drzno dejal Mark.

"Ja no," je bilo žal Liscu.

"Že dobro. Saj veš, kako hitro se širi glas po gozdu. Bomo že poskrbeli, da se bodo vrnili tvoji," mu je rekel.

"Joj, tega si sploh ne zaslužim ... Hvala," je bilo še vedno nerodno poklapanemu lisjaku.

"Se mi boš zahvaljeval, ko bodo nazaj. Vmes pa, prosim, stran od Brininega brloga!" se je zasmel gad.

"Drži!" je Lisec postavil taco k čelu kot na povelje. Oba sta se zasmejala.

"Tebe pa tamle nekdo čaka," je nato lisjak pomignil Marku. Res je proti Marku gledala Brina, ki ga je že lep čas hotela prositi za ples, a se je bala, da jo bo zavrnil, ker do sedaj ni pokazala nobenega zanimanja zanj.

Sedaj je Marku postalo nerodno, tako da ga je lisjak prijel in odnesel do Brine. Vsi so se smejali, lisjak pa je mlada gada prepustil zabavi. Tisto noč sta se oba naplesala kot še nikdar, pljuskala sta tudi po lužici, v kateri je žarela luna, in nista namenila prav nobene skrbi temu, da je imela luža nenavadno rjast vonj in okus ...

Trdno prijateljstvo

"Pst, Mark! Pst!" je siknila Brina, ko se je prebudila po veseli noči ob gadu, ki je zaradi rožička na glavi, ki še vedno ni povsem izginil, pa čeprav je minilo že nekaj tednov, bolj spominjal na modrasa.

"Mmm? Ja?" je še na pol v snu mrmral gad. "O, Brina, kaj pa ti tu?" je bil zaslepljen od njene lepote.

"Buček, se ne spomniš včerajšnjega velikega dne? Rešil si malega Dančka, potem pa smo imeli doooooolgo zabavo!" je veselo razlagala in se še vedno razburjena – oziroma sveže zaljubljena! – povaljala v lužici, ki je zdaj žalostno samevala in bila bolj rdeča kot rjava.

"Am, ja, se spomnim," so se mu v hipu vrnili spomini, "najbrž sem zaradi neverjetne utrujenosti malo pozabil ..." Momljal je in zbiral misli, ki pa so mu uhajale, ker je Brina z vsakim čofom v lužico postajala bolj rdeča, njena koža pa je začela spominjati na železje. "Em, Brina, tvoja koža ..."

"Daj zmedenček, pridruži se mi!" je bila še naprej vesela. Ko je skočila tako visoko, da se je zagledala v steklu Smetkovega bobna, pa je zakričala od groze.

"Kaj je? Kaj se dogaja?" je prestrašeno zavpil Smetko, ki je do tega trenutka spal.

Brina je sključeno ležala na tleh med rdečo lužico in Smetkom in ihtela: "Poglej me, kakšna sem, ne vem, kaj je to ..."

Tudi Mark je bil vidno zaskrbljen: "Mislim, da je za to kriva luža ..."

"Hmm," Smetko ni vedel, kaj naj reče. Zdelo se mu je, da ima on nekaj s tem. Luža, ki jo je skorajda ves čas opazoval, je bila iz dneva v dan bolj rdečkasta.

V tistem sta prileteli še kukavici. "Joj, Brina, kakšna si!" je bila vidno zgrožena Klara. Sonja jo je mirila: "Nehaj no, trapa, a ne vidiš, da je že tako iz sebe? Brina, saj bo izginilo, tudi meni je zadnjič ta rdeča barva povsem izginila s perja ..."

"Em, družba, mislim, da vem, kaj je to," je skoraj šepnil Smetko.

"Kaj?!" je prestrašeno zatulila Brina.

"Povej, Smetko," je hotel vedeti tudi Mark.

V tistem je do skupinice ves zadihan pritekel mali lisjak, ki ga že nekaj časa niso videli. O njem se je govorilo, da je to zadnji lisjak, ki ga je Lisec pregnal iz gozda.

"Maj!" je zakrilila Klara.

"Si nazaj?" je bila vesela tudi Sonja.

"Hej, prijatelji! A onega lisjaka ni tu?" je sprva nekoliko preplašeno pogledal okoli sebe, kot bi se šele sedaj zavedel, da se je znašel tukaj.

"O ne, ni ga!" je zaslišal glas za seboj, kukavici pa sta se zahihitali. Za Majem je stal Lisec in se hahljal.

Maj se je že skoraj pognal v dir, ko je Lisec dejal: "Oprosti, Maj, da sem te pregnal. Resnično mi je žal in upam, da se vrneš v svoj brlog. Jaz se bom preselil v drugega."

Gad Mark je povzdignil glas: "Fantje, se opravičujem, a tule imamo problem. Brina ..."

"Glej, prijatelj, s tem se lahko ukvarjamo kasneje, zdajle moramo iti!" je bil vznemirjen Maj. "Zato sem pritekel sem, ker so prišli do mojega novega bivališča!"

"Kdo?" so v en glas zatulili vsi zbrani.

"Ljudje!" je pritlehno zadušil krik lisjak Maj.

Med družbico se je razširil strah: kukavici sta se v zraku zaleteli ena v drugo, Brina je še enkrat padla po tleh, Mark ni vedel, kam na se obrne, Maj in Lisec pa sta se le spogledala. Zatem je Smetko dejal: "Družba, ne skrbite."

"Kako naj ne skrbimo, ko pa prihajajo k nam?" je nekdo razburjeno vprašal.

"Sanjal sem o tem, nič hudega vam ne bo," je rekel samozavestno.

"Vam? Misliš nam – vsem skupaj," ga je popravil Mark.

"Ne, mislim vam," je jasno rekel Smetko. "Vi pojdite za nekaj časa, mene pa pustite, da me odnesejo."

"Odnesejo kam?" je bil vse bolj iz sebe Mark. Najprej je Brina staknila to čudno barvo nase, zdaj bodo Smetka odnesli ... Tega ni več prenesel.

"Mark, Mark, poslušaj me," je rekel Smetko. "Za to rdečo vodo, ki jo ima Brina na sebi, sem jaz kriv."

"Ne govori neumnosti," ga je prekinil gad.

"Poslušaj me, Mark!" je bil tokrat neizprosen Smetko, njegove oči pa so divje sijale, da so pritegnile pozornost skupinice ljudi, ki je s hitrimi koraki stopala naravnost proti njim.

"Vsem nam je jasno, da ne spadam sem, med vas. Ni mi bilo prav, da sem pristal tu, a z vsakim novim dnem med vami sem se čutil bolj vašega, prav res. A začel sem rjaveti, vlaga in dež mi ne deneta dobro in mislim, da **zastrupljam vašo okolico**. Tudi tale mali hrast, ki je začel poganjati za menoj, je vsak dan videti slabše," je zdrdral Smetko.

"Sanjal sem, da bodo prišli pome, tako kot so me prinesli. Ljudje namreč. Vi le pojdite in se vrnite, ko me bodo odnesli. Prav je tako," je rekel pralni stroj.

"Ne, ne bomo te zapustili!" je bil trmast gad in želel zlesti v njegov boben, pa mu je Smetko pred nosom zaprl vrata.

Marka je potrepljal Lisec in mu rekel: "Prav ima, veš."

"Res je," je rekla tudi Brina. Dodala je: "Smetko, vedno boš naš prijatelj, a mislim, da je res za vse bolje tako."

"Ne," je zajokal Mark.

"Mark, res moramo iti," se je k njemu obrnila Brina.

"Ja, gremo," sta začivkali tudi kukavici. "Smetko, ne pozabi nas, mi tebe zagotovo ne bomo!"

"Adijo, Smetko," je rekel tudi Lisec in že skočil za Majem, ki je ravno izginil za drevjem, takoj za njima pa sta zlezli tudi kači in zleteli kukavici. Pomahal mu je tudi veveriček Danček, ki je prej le plaho kugal izza drevesa, zdaj pa stekel za ostalimi živalicami.

"Adijo, družba. Nikoli vas ne bom pozabil," je šepnil Smetko, lučki pa sta mu ugasnili takoj, ko sta iz njiju pritekli rjasti solzici.

Ni več slišal človeka, ki je rekel: "Naložimo še tega, fantje, pa smo gotovi za danes!"

Končno poslanstvo

"Čiv-čiv-čiv!" je zaslišal ptičje čivkanje.

Ko se je spet zavedel samega sebe, je Smetko dojel, da je njegovo železno ogrodje predelano v kletko, po njej pa sta se podili dve čudoviti ptički. Takoj sta ga spomnili na Klaro in Sonjo. Ravno njiju je sanjal!

A še vedno mu ni bilo čisto jasno, kje je. Videti je bilo, kot da stoji na terasi. Odpiral se mu je pogled na cvetoče pomladansko polje, na katerih so bile posute hiške, grmičevja in drevesa.

"Ravno prav za vaju, prijateljici," je šepnil, ptički sta pa obstali, kot da jima ne bi bilo jasno, da se je ravnokar oglasila njuna hiška.

"Malo bom še zaspal in ne morem vama obljubiti, da se vratca kletke ne bodo kar sama od sebe odprla," se je nasmehnil sam pri sebi.

Namesto zaključka

O divjih odlagališčih je težko podati kakšne verodostojne ocene, dokler ne bo uvedeno njihovo sistematično spremljanje in popisovanje, pravijo pri slovenskem društvu Ekologi brez meja, katerega člani so v letu 2010 prvič zvedli vseslovensko in medijsko izjemno podprto akcijo *Očistimo Slovenijo v enem dnevu*. Tako je bil prvi "zares nacionalni popis" izveden prav v okviru te akcije. Tisti, ki so se akcije udeležili, so našli približno 11 tisoč divjih odlagališč do akcije, naknadno pa so jih prostovoljci prijavili še 3 tisoč. Tako v društvu ocenjujejo, da je v Sloveniji okoli 30 do 40 tisoč divjih odlagališč, na njih pa naj bi ležalo okoli 400.000 ton odpadkov, kar predstavlja površino enega in pol Bohinjskega jezera. Na teh odlagališčih je 85 % gradbenih odpadkov, ostalo so komunalni in organski odpadki, nevaren pa je en odstotek odpadkov, ocenjujejo Ekologi brez meja.

Slovenske občine so zakonsko obvezane, da pripravijo digitalno evidenco vseh divjih odlagališč na svojem ozemlju, vendar tega do danes niso storile preprosto zato, ker je drago in traja dlje od enega mandatnega obdobja. Ljubljana je leta 2008 izvedla popis na odstotku svojega ozemlja in za to plačala 12.000 evrov. Si predstavljate, koliko je to za vse občine? Ekologi brez meja zato pripravljajo projekt, v okviru katerega je sistematičen popis po vseh slovenskih občinah predviden za vsako leto. Popisovanje bodo razvili do te mere, da bo izvedljivo z mobilnim telefonom. Ko bo posameznik kliknil na določeno divje odlagališče, se bodo izpisali vsi podatki o njem: sestava odpadkov, volumen, dostop, orodje za čiščenje ... Reden popis bo zajemal tudi točkovanje odlagališč glede na prioriteto njihove sanacije. Tako bo po občinah nastajala lestvica bolj in manj perečih žarišč, pravijo slovenski Ekologi brez meja.

Velja pokukati še v druge evropske države, ki so izvedle enodnevno čistilno akcijo. V samo enem dnevu je 50.000 Estoncev pospravilo 10 tisoč ton odpadkov, Latvijci so

pobrali 4 tisoč ton, Litovci 10 tisoč ton, 110.000 Portugalcev – število udeležencev akcije je bilo isto tudi v Latviji in Litvi – pa je pospravilo 50 tisoč ton odpadkov.

Si predstavljate, dragi mladi bralci, kako velik problem ustvarjamo ljudje, ko neodgovorno odlagamo svoje odpadke kar vsepovprek? Prevezemimo potrebno odgovornost: popravimo že storjene napake in jih ne ponavljajmo. Postanimo vsi "ekologi brez meja"!

Avtorica

Avtorica je izbrala prave besede, s katerimi motivira otroke k ohranjanju čiste narave. Divje živali imajo človeške lastnosti, ki jih otroci poznajo oz. si jih lahko predstavljajo, sam Smetko pa v zgodbi ustvarja določeno razpoloženje. To je potrebno do enake mere kot znanstveni ali ekološki vidiki onesnaževanja okolja, ki jih otroci še ne razumejo. Sočutje z bitji iz narave, ki ga v otrocih prebudi ta čudovita in ganljiva zgodba, je predpogoj za kasnejšo ozaveščenost in zavestno ravnanje. Seveda bi imel kakšen ekolog pomisleke glede složnosti odnosov med živalmi, ki so v naravi nasprotnice, vendar pa se mi zdi to manj pomembno od sporočila, ki ga prinašate majhnim otrokom. Avtorico spodbujam, da nadaljuje z dejavnostjo, ki je nepogrešljiva za doseg trajnostnega načina življenja.

Prof. dr. Wolfgang Haber, Katedra za pokrajinsko ekologijo,
Univerza za tehnologijo, München

Alenka Klopčič
Smetko sredi gozda

Ilustrirala: Nina Meglič

Lektorirala: Maja Sušin

Oblikovanje in grafična priprava: Maja Rostohar

Izdaja: Eko knjiga d.o.o.

Ljubljana, oktober, 2012

1. natis, 1. izdaja

CIP – Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-93-32

KLOPČIČ, Alenka
Smetko sredi gozda / Alenka Klopčič ; ilustrirala Nina Meglič.
– Lukovica : Eko knjiga, 2012

ISBN 978-961-93301-3-5

263549696